

«Ὁὐ πάσομαι τὰς Χάριτας
ταῖς Μούσας συγκαταμιγνύς,
ἠδίσταν συζυγίαν.
Μὴ ζώην μετ' ἀμουσίας».

(Ἡρακλῆς μαινόμε., στιχ. 675 κέ.)

* * *

Ὁ Πίκκολος ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις τὴν 16 Μαρτίου 1865, ἐτάφη δὲ εἰς τὸ νεκροταφεῖον τοῦ Père Lachaise, πλησίον τῶν τάφων τῶν ἀρχαίων φίλων του Κοραῆ καὶ Μάνου. Τὸν νεκρόν του συνώδευσαν μέχρι τοῦ τάφου ἐξέχοντες φίλοι του, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἄμβροσιος Φερμίνος Διδότος, ὅστις ἐξεφώνησε βραχὺν ἐπικήδειον λόγον, πλήρη φιλελληνικῶν αἰσθημάτων, τὸν ὁποῖον καὶ ἐξετύπωσεν εἰς τετρασέλιδα φυλλάδια¹. Ἴδου τὸ κείμενον τοῦ ἐπικήδειου τούτου λόγου:

«La France lettrée ne saurait être insensible à la perte qu'elle vient de faire. Nicolas Piccolos était l'un de ces hommes d'élite aussi modestes que savants, qui viennent demander à notre pays une nouvelle patrie; par cette glorieuse préférence ils l'honorent, et par le tribut de lumières qu'ils lui apportent, ils contribuent à sa renommée. Paris, devenu pour eux une autre Athènes, leur doit donc sa reconnaissance.

Pour ne parler ici que de la Grèce en ce qui m'est personnel, je rappellerai qu'en 1833, je fermais les yeux à mon illustre maître le célèbre Coray, puis à Manos, l'un de ces Grecs du Fanar dont le nom reste cher aux lettres; à Broussy, échappé ainsi que tant d'autres aux malheurs de leur patrie; aujourd'hui enfin à mon vieil ami Piccolos, cet homme de bien, cet homme aimable, dont le goût exquis et la profonde érudition étaient admirés de tous ceux qui ont pu apprécier un mérite que son extrême modestie dérobaît au public.

Piccolos est un exemple de ces esprits d'élite, qui, pour se dévouer tout entiers au culte désintéressé des lettres, négligent de faire valoir leur mérite en ce monde, et trouvent un bonheur intime dans la jouissance de tout ce que les anciens philosophes et les beaux génies de tous les temps offrent de grand, de noble et de consolant. Leur âme,

1. Discours prononcé par M. Ambroise Firmin Didot aux funérailles du docteur Nicolas Piccolos, né à Ternova en 1792, mort à Paris le 16 Mars 1865.

en s'élevant vers ces régions sereines, loin des troubles de la vie, y trouve un abri contre la tourmente de passions humaines.

Ce calme, ces sentiments de bienveillance sont Piccolos nous offrit toute sa vie un modèle accompli, ne se sont pas démentis un instant dans le cours de sa dernière maladie. Disciple d'Hippocrate, il en connaissait d'avance la fatale issue, mais par sa tranquillité d'esprit, il contenait notre douleur. Sensible à notre amitié, il nous en témoignait sa reconnaissance affectueuse, et, comme si rien n'était changé dans ses habitudes, il demandait tantôt son Sophocle, tantôt l'édition d'Aristote qu'il venait d'achever, pour y marquer les notes que sa main défaillante se refusait d'y tracer.

C'est ainsi, qu'accompagnée de nos pleurs, son âme est allée se réunir à celles de tous ces grands esprits qu'il a plu à Dieu d'inspirer pour charmer les hommes, et, en les instruisant, les rendre meilleurs.

Adieu, Piccolos, tes amis, tant qu'ils te survivront, te conserveront un doux souvenir et une affection inaltérable».

(Paris - Typographie de Firmin Didot Frères, fils et Ce, rue Jacob, 56).

Ἐπικήδειον εἰς Πίκκολον ἔξεφώνησεν ἐπίσης ὁ Δ^ρ N. Gueneau de Mussy, ὁ ὁποῖος μεταξὺ ἄλλων εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Piccolos était un enfant de cette Grèce immortelle, patrie idéale de tous les amis de l'art, qui a été et qui sera toujours l'institutrice du genre humain. Il est venu parmi nous comme un de ces Grecs de la renaissance, qui apportèrent dans l'Occident les débris sacrés du génie antique, arrachés aux outrages de la barbarie. Il s'associa, on peut même dire qu'il présida aux travaux des hellénistes français, dont la plupart sont venus souvent puiser dans le trésor de son érudition, ouvert à tous avec un empressement si aimable et un désintéressement si généreux. Il lui semblait qu'il payait ainsi sa dette à son pays, en propageant l'amour de ses chefs-d'œuvre et en reculant les limites de la domination libérale que la Grèce exerce sur le monde des intelligences...».

(Προλεγόμενα εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν Ποιμενικῶν τοῦ Λόγγου, ἐν Παρισίοις 1866, σελ. XI κ.ἑ.).

Περὶ σπούδαστον ὡσαύτως νεκρολογία ἐἰς Πίκκολον ἔγραψεν ὁ συντάκτης τῆς « Ἡμέρας » τῆς Τεργέστης, δημοσιευθεῖσαν καὶ εἰς τὴν

« Ἐπίδα » τῶν Ἀθηνῶν τῆς 30 Μαρτίου 1865 : « Τὰ γράμματα ἀπώλεσαν πρὸ μικροῦ χαριέστατον πνεῦμα, ἐν ᾧ σπανιωτάτη μετριοπάθεια συνεζεύγνυτο μετ' εὐρυτάτης πολυμαθείας. Ὁ Ν. Πικκόλος, γεννηθεὶς κατὰ τὸ 1792 ἐν Τυρνόβῳ τῆς Βουλγαρίας καὶ ἐκπαιδευθεὶς ἄριστα ἐν Βουκουρεστίῳ, ἐπεσκέφθη διαφόρους τόπους καὶ ἀπεκατέστη τέλος ὀριστικῶς ἐν Παρισίοις λαβὼν δίπλωμα διδάκτορος τῆς ἰατρικῆς. Ἀλλὰ δὲν ἐξήσκησεν ἐπὶ πολὺ τὴν ἐπιστήμην ταύτην, εὐρίσκων πλείονα θέληγτρα εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων. Διακεκριμένος ἑλληνιστῆς καὶ θερμὸς ἐραστὴς τῶν διανοητικῶν ἀπολαύσεων, ἠσχολήθη πρὸ παντὸς εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν προγόνων του, τὴν γλῶσσαν τοῦ Ὀμήρου. Ἡ πολύτιμος αὐτοῦ βοήθεια συνετέλεσεν οὐ μικρὸν εἰς τὰς ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς ἀνθολογίας νεωτέρας ἐρεύνας. Ἐπ' ἐσχάτων ἐδημοσίευσεν ἐπιμελῶς ἐπεξεργασμένην ἔκδοσιν τῶν Ζῶων τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ ὁ θάνατος κατέλαβεν αὐτὸν ἐπιθεωροῦντα τὸ ὕστατον τὴν κριτικὴν ἀνάλυσιν τοῦ εἰδυλλίου τοῦ Λόγγου, ἣν συνέταπτεν ἀπὸ δύο ἐτῶν. Ἐὰν ἡ φιλολογικὴ ἀξία τοῦ Πικκόλου παρῆεν αὐτῷ τὴν φιλίαν τῶν λογίων, ὁ γλυκὺς αὐτοῦ χαρακτῆρ ἐγοήτευσεν πάντα τὸν πλησιάσαντα καὶ ἅπαξ μόνον τὸν ἀποβιώσαντα.

Ἄγαθος, εὐπροσῆγορος, ἐγίνωσκε πάσας τὰς λεπτότητας τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος καὶ ἡ σπουδαιότης τῶν ἀσχολιῶν αὐτοῦ δὲν ἐκώλυσε τὴν χαρίεσσαν εὐθυμίαν, δι' ἧς ἀνεκούφιζε τὸν φιλεργὸν νοῦν του. Περὶ τοῦ Πικκόλου ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ὅτι οὐδεὶς ὑπῆρξε μᾶλλον αὐτοῦ ἀγαπητὸς καὶ οὐδεὶς μᾶλλον ἐπάξιος. Τοῦτο κατεδείχθη καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας του. Οὐδεὶς συγγενῆς τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς εὐρίσκετο ἐν Παρισίοις· ἀλλ' οἱ φίλοι συνέρρευσαν, πολυάριθμοι φίλοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἄνδρες περιβλεπτοί, πάντες βαθέως συγκεκινημένοι, ὡς νὰ ἔφερον ἀδελφὸν εἰς τὸ τελευταῖον ἐνδιαίτημα. Ὁ κόμης Κισσελέφ, ὁ πρίγκιψ Βιβίσκος καὶ οἱ δύο υἱοὶ του συνώδευσαν τὸ φέρετρον καὶ παρὰ τὸν τάφον δύο τῶν ἀρχαιοτάτων φίλων τοῦ ἀποβιώσαντος, ὁ πατὴρ Διδότος καὶ ὁ δόκτωρ Διμουσσὸν ἀπήγγειλαν δακρυρροοῦντες λέξεις τινὰς συμπαθείας καὶ ἀποχαιρετισμοῦ, εἰλικρινῆ πανηγυρικόν, ὃν ἐπεκύρωσεν, ὡς εὐαίσθητος ἦχώ, ἡ καρδία πάντων τῶν παρισταμένων. Τὸ σῶμα τοῦ ἀγαθοῦ Πικκόλου κατετέθη εἰς τὸ κοιμητήριον *Père-Lachaise*».

* * *

Καθὼς εἶδεν ὁ ἀναγνώστης, ὀλόκληρον τὸ φιλολογικὸν ἔργον τοῦ Πικκόλου ἀναφέρεται εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ πᾶσα ἡ δραστηριότης του, πολιτικὴ, ἐκπαιδευτικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ, ἦτο ἀφιερωμένη

εἰς τὴν ἑλληνικὴν πατρίδα. Ἰδιαιτέρως δέον νὰ σημειωθῇ ἡ συμβολή του εἰς τὴν διαμόρφωσιν καὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐν συσχετισμῶ πρὸς τὴν ἀνάλογον προσπάθειαν τοῦ Κοραῆ, τῶν ἀδελφῶν Οἰκονόμων, τοῦ Βάμβα, τοῦ Γαζῆ, τοῦ Χρησταρῆ, τοῦ Ἰατροπούλου, τοῦ Κ. Ἀσωπίου, τοῦ Τρικούπη, τοῦ Πολυχρονιαδου καὶ λοιπῶν, συμβολή ἀναγνωρισθεῖσα ὑπὸ τῶν συγχρόνων του¹. Μολονότι δὲ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου του, καταληφθεὶς ὑπὸ μελαγχολίας καὶ μισανθρωπίας, κατέστη ἀπρόσιτος καὶ εἰς τοὺς ὁμογενεῖς καὶ εἰς τοὺς ἄλλογενεῖς² καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ του ἐλημόνησε τὴν Ἑλλάδα, διὸ καὶ κατεκρίθη μεταθανατίως³, οὐδεὶς, νομίζω, ἀμφιβάλλει, ὅτι ὁ Πίκκολος ἦτο Ἕλληνας κατὰ τε τὸ γένος καὶ τὴν συνείδησιν. Πάντες οἱ σύγχρονοὶ του, Ἕλληνες καὶ ξένοι, ὅσοι παρηκολούθουν τὸ ἔργον του καὶ ἐτίμων τὴν σοφίαν του, ἐγνώριζον καὶ ὠνόμαζον τὸν Πίκκολον Ἕλληνα. Δίαν χαρακτηριστικὸν ἐν προκειμένῳ εἶναι, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος Σούτσος εἰς τὸν « Διάλογον Ἀριστοβούλου καὶ Φυγοπάτριδος », τὸν ὁποῖον περιέλαβεν εἰς τὸ βιβλίον του « Ἡ παλαιὰ καὶ νέα Ἑλλάς », ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον τοῦ ὀρθοφρονουῦντος Ἕλληνος πατριώτου Ἀριστοβούλου ὑπενόει τὸν Πίκκολον. « Οἱ γνωρίζοντες τὸν πρὸς τὰς Μούσας ἔρωτα καὶ τὴν μετὰ τινος σαρκασμοῦ φιλογένειαν τοῦ ἐν Παρισίοις διαβιοῦντος κυρίου Νικολάου Πικκόλου, γλυφυροῦ μεταφραστοῦ τῶν ὠραιότερων διηγημάτων τοῦ Βερναρδίνου Σαιμπιέρρου, θέλουσιν ἐκ τῶν λόγων τοῦ Ἀριστοβούλου ὑπ' αὐτὸ τὸ πλαστὸν ὄνομα, ὡς ὑπὸ διαφανὲς κάλυμμα, ἰδεῖ τὸν ἀρχαῖον φίλον τοῦ συγγραφέως τῶν σελίδων τούτων »⁴.

Ἄλλωστε καὶ μόνη ἡ εὐρυτάτη ἑλληνικὴ του παιδεία καὶ αἱ

1. J a c. R i z o N e r o u l o s, Cours de littérature grecque moderne, σελ. 124.

2. Παρνασσός, ἦτοι ἀπάνθισμα τῶν ἐκλεκτοτέρων ποιημάτων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ὑπὸ Π. Ματαράγκα. Ἐν Ἀθήναις 1880, σελ. 92 κέ. Ὁ συντάκτης τῆς ἀνθολογίας ταύτης, ὁ ὁποῖος ἐκ πλάνης ὀνομάζει τὸν Πίκκολον Κωνσταντῖνον, σημειώνει, ὅτι « κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου του εἶχεν οὗτος καταληφθῆ ὑπὸ μισανθρωπίας καὶ μισελληνισμοῦ ».

3. Ὁ Μαρίνος Π. Βρετός, βιογραφῶν ἐν συντόμῳ εἰς τὸ Ἡμερολόγιόν του τὸν Πίκκολον ἐν ἔτος μετὰ τὸν θάνατόν του, σημειώνει ὅτι « ἐλημόνησεν ἀγνωμόνως τὴν κοινὴν ἡμῶν πατρίδα ἐν τῇ αὐτοῦ διαθήκῃ ». (Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1866, σελ. 371). Ἐν τῷ αὐτῷ τόμῳ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἡμερολογίου τοῦ Βρετοῦ δημοσιεύεται καὶ εἰκὼν τοῦ Πικκόλου.

4. Ἀ λ ε ξ ἄ ν δ ρ ο υ Σ ο ὔ τ σ ο υ, Ἡ παλαιὰ καὶ νέα Ἑλλάς. Ἀθήναι 1849, σελ. 14, ὑπόσημ.

μεγάλοι ὑπηρεσίαι του εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, αἱ ἐκθειαζόμεναι ὑπὸ πάντων ὅσοι μνημονεύουν τὸ ὄνομά του, θὰ ἦσαν ἀρκεταὶ διὰ νὰ τὸν χαρακτηρίσουν ὡς ἀκραιφνῆ Ἑλληνα. « Καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα πεποίηκεν [ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν] μηκέτι τοῦ γένους, ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν εἶναι καὶ μᾶλλον Ἑλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παιδείσεως τῆς ἡμετέρας ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετέχοντας » (Ἰσοκρ. Πανηγυρ. 10).

ΤΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ Ν. ΠΙΚΚΟΛΟΥ¹

- * Ὁ θάνατος τοῦ Δημοσθένους [1818] (βλ. κατωτέρω ἀγγλικὴν μετάφρασιν).
- * Σοφοκλέους, Φιλοκτήτης. Μετάφρασις (θεατρικὴ διασκευή), [1818].
- Πρὸς τοὺς ἐν Ὀδησσῶ φιλοθεάτρους Ἑλληνας. (Ἐν Παρισίοις, 1819). « Ἑρμῆς ὁ Λόγιος », ἔτ. 1819, σσ. 609-612.
- Πρὸς τὸν Ἰατρὸν Γ. Γλαράκην ἐπιστρέφοντα εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ Χίον. « Ἑρμῆς ὁ Λόγιος », 1820, σσ. 417-420.
- *Piccolo N. S., Chios. La Grèce et l'Europe, poème lyrique accompagné de notes explicatives ; suivi de la traduction avec le texte en regard d'une épître Grecque-moderne adressée en 1820 par N. S. Piccolo à G. Glaracés, d'une des victimes² des massacres de Chios. Par A. P. F. Guerrier de Dumast. Paris MDCCLXXII, 8°, pp. VIII+78.*
- [Πίκκολος Νικόλαος Σ.], *The Death of Demosthenes ; a tragedy in four acts in prose ; translated from the modern Greek by Gregorios Palaeologus... Cambridge, 1824, 8°, pp. X+[2]+63+[1].*
- Ρενάτου Καρτεσίου, Λόγος περὶ μεθόδου τοῦ ὀδηγεῖν καλῶς τὸν νοῦν καὶ ζητεῖν τὴν ἀλήθειαν εἰς τὰς ἐπιστήμας³. ἔκ τοῦ γαλλικοῦ μεταφρασθεὶς ὑπὸ Ν. Πικκόλου, διδασκάλου τῆς Φιλο-

1. Τὰ δι' ἀστερίσκου σημειούμενα δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰς δημοσίας βιβλιοθήκας τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐπομένως δὲν ἠδυνήθη νὰ τὰ ἴδω δι' ἰδίων ὀφθαλμῶν καὶ νὰ παράσχω πληροφορίας ἐπ' αὐτῶν.

2. Ἡ πληροφορία τοῦ Πικκόλου περὶ θανάτου τοῦ Γ. Γλαράκη ἦτο ἐσφαλμένη. Σημειωτέον ὅτι τὸ ποίημα τοῦτο τοῦ Πικκόλου πρὸς τὸν Γ. Γλαράκην ἀνεδημοσιεύθη μετὰ γαλλικῆς μεταφράσεως ὑπὸ τοῦ Πικκόλου καὶ εἰς Φιλομούσου Πάρεργα (σσ. 297 - 309), περὶ ὧν βλ. κατωτέρω.

3. *Descartes, Discours de la Methode.*

- σοφίας εἰς τὴν Ἰόνιον Ἀκαδημίαν. Ἐν Κερκύρα, 1824, 8^ο, σσ. μδ' + 110.
- Ι. Ε. Βερναρδίνου Σαιμπιέρρου¹, Τὰ κατὰ Παῦλον καὶ Βιργινίαν. Μεταφρασθέντα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Ν. Σ. Πικκόλου). Ἐν Παρισίοις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Φιρμίνου Διδότου, ,αωκδ', εἰς 12^{ον}, σσ. 206².
- Φιλομούσου Πάρεργα, ἥτοι συλλογὴ ποιημάτων τῶν μὲν πρωτοτύπων, τῶν δὲ μεταφρασμένων ἀπὸ διαφόρους γλώσσας, μὲ τὸ κείμενον ἀντικρῦ. Ἐν Παρισίοις, ἐκ τῆς τυπογραφίας τῶν ἀδελφῶν Φιρμίνων Διδότων, ,αωλη', 8^ο, σσ. ι' + 350³. (Ἀφιεροῦται εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἱατροῦ Στυλ. Σπάθη, Σμυρναίου).
- Βερναρδίνου Σαιμπιέρρου, Διηγήματα, ἥτοι τὰ κατὰ Παῦλον καὶ Βιργινίαν, ἡ Ἰνδικὴ καλύβη, ἡ λέσχη τῆς Σουράτης, καὶ περιήγησις τῆς Σιλεσίας. Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μεταφρασθέντα ὑπὸ Ν. Σ. Πικκόλου, ἱατροῦ, ἱππέως τοῦ τάγματος τοῦ Ἀγ. Στανισλάου γ' τάξεως, τοπάλαι καθηγητοῦ φιλοσοφίας εἰς τὴν Ἰόνιον Ἀκαδημίαν. Ἐκδοσις δευτέρα, διωρθωμένη καὶ αὐξημένη μὲ νέα μεταφράσματα ἐκ τῶν τοῦ Σαιμπιέρρου, καὶ μὲ νέας σημειώσεις. Δαπάνη Ἰωάννου Σωμάκη. Ἐν Παρισίοις, ,ΑΩΜΑ', 8^ο, σσ. ιζ' + 380.

1. Bernandin de Saint - Pierre.

2. Ἀφιεροῦται εἰς τὸν Κωνσταντῖνον Βαρδαλάχον.

3. Εἰς τὸ περὶ Ἰγνατίου Οὐγγροβλαχίας βιβλίον μου, τόμ. Α', σελ. 283 - 284, ἀνεδημοσίευσα, ἀντλῶν ἐκ μελέτης τοῦ Π. Ζερλέντη (Συνθήκη Ἑπτανησίων καὶ Ἀλῆ πασᾶ ἔτει 1803, Ἐν Ἀθήναις 1921, σελ. 10) δύο ἐπιγράμματα κεχαραγμένα ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἰγνατίου ἐν Λιβόρνῳ. Τῶν ἐπιγραμμάτων τούτων, τῶν ὁποίων τὸ ἓν εἶναι εἰς ἀρχαῖον λόγον καὶ τὸ ἕτερον εἰς νεοελληνικόν, δὲν ἐμνημόνευσεν ὁ Ζερλέντης τὸν συντάκτην. Τώρα, φυλλομετρῶν τὰ «Φιλομούσου Πάρεργα», ἀνακαλύπτω, ὅτι ποιητὴς τῶν ἐπιγραμμάτων τούτων εἶναι ὁ Πικκόλος, ὁ ὁποῖος περιέλαβεν αὐτὰ εἰς τὸ τμήμα τοῦ βιβλίου, ὅπου κατεχώρισε τὰ ἴδια αὐτοῦ στιχουργήματα, ἐν σσ. 317 - 318. Παρατηρῶ ὅμως, ὅτι τὸ εἰς ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ἐπίγραμμα ἐδημοσιεύθη ἔσφαλμένως ὑπὸ τοῦ Ζερλέντου καὶ οὕτως ἀνεδημοσιεύθη καὶ ὑπ' ἐμοῦ. Ἐχει δὲ ὀρθῶς οὕτω :

«Μνήμα τόδ' Ἰγνάτιον κεύθει, φάος Ἑλλάδος αἴης,
 Τῆς καὶ ἐν Μακάρων κήδεταί ἀθάνατος.
 Ἐνθάδε γὰρ πόλεων τοῦδ' ἀσπερχές μενέαιεν,
 Ἀργαλέης παῦσαι Ἑλλάδα δουλοσύνης.
 Τοῦνεκ' ἄρ' Ἰγνατίου κλέος ἱερὸν οὔποτ' ὀλεῖται,
 Ἔστ' ἂν ἐξ θάλλων πατρίδος ἡῦς ἔρωσ».

- * [Piccolos N.], Un habitant de la Valachie, Paul Kisselef et les principautés de Valachie et de Moldavie, Paris, Didot, 1841.
- Quelques observations sur le texte de Babrius. Paris 1845, 8°, pp. VI+24. (Πρόλογος τοῦ Α. F. Didot).
- Sur quelques passages de Babrius et de Theocrite. Saint Cloud, 1845, 8°, pp. 1-15.
- Paraphrases inédites de deux fables de Babrius, suivies de quelques observations sur cet auteur, par M. Piccolos. (Extrait de la Nouvelle Revue Encyclopédique, novembre 1846, pp. 1-11.
- Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ, βίος Καίσαρος. Τεμάχιον νεωστὶ ἀνευρεθέν. Nicolas de Damas. Vie de Cécar. Fragment récemment découvert et publié pour la première fois en 1849. Nouv. édition par N. Piccolos, D. M., accompagnée d'une traduction française par M. A. D(idot), et suivie d'observations sur tous les fragments du même auteur. Paris, Didot, 1850, 8°, pp. XI+105.
- Supplément à l'Anthologie grecque, contenant des épigrammes et autres poésies légères inédites, précédé d'observations sur l'anthologie, et suivi de remarques sur divers poètes grecs. Paris 1853, 8°, pp. XVI+348.
- Sur une nouvelle édition des fragments de Plutarque et sur une épigramme de Palladas. (Extrait de la Revue Archéologique, XIIe année, Paris 1855), pp. 1-8.
- Βερναρδίνου Σαμπιέρρου, Τὰ κατὰ Παῦλον καὶ Βιργιλίαν. Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μεταφρασθέντα ὑπὸ Ν. Σ. Πικκόλου. Ἐκδοσις τρίτη γνησία καὶ ἐπιδιωρθωμένη. Ἐν Παρισίοις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Φιρμίνου Διδότου, ἈΩΞ', 16°, σσ. XXXII+311.
- Βερναρδίνου Σαμπιέρρου, Διηγήματα, ἧτοι ἡ Ἰνδικὴ καλύβη, ἡ λέσχη τῆς Σουράτης, περιήγησις τῆς Σιλεσίας καὶ ἄλλα τινά, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μεταφρασθέντα ὑπὸ Ν. Σ. Πικκόλου. Ἐκδοσις τρίτη γνησία καὶ ἐπιδιωρθωμένη. Ἐν Παρισίοις, ἈΩΞ', 16°, σσ. [8]+280.
- Ἀριστοτέλους, Περὶ ζῶων ἱστορίας βιβλία Θ', ἐφ' οἷς καὶ δέκατον, τὸ νόθον. Ἐπιμελεία καὶ διορθώσει Ν. Σ. Πικκόλου, ἱατροῦ. Aristote, Histoire des animaux. Texte revu et corrigé par N. Piccolos, D. M., Paris, Firmin Didot Frères, 1863, 8°, pp. XXIII+468.

— Λόγγου, Ποιμενικῶν τὰ κατὰ Δάφνιν καὶ Χλόην λόγοι τέτταρες, ἐπιμελεία, διορθώσει καὶ προσθέσει πλείστων σημειώσεων Ν. Σ. Πικκόλου. Ἐν Παρισίοις ,αωξς', 16°, σσ. XVI+287. (Προτάσσονται: Πρόλογος τοῦ Ε. Egger καὶ ἐπικήδειοι εἰς Πικκόλον ὑπὸ Α. F. Didot καὶ Dr N. Gueneau du Mussy. Τὸ τομίδιον κοσμοῦν εἰκόνες τιῆς (ξυλογραφίαι) σχετικαὶ πρὸς τὸ κείμενον. Ἔπονται πλουσιώταται σημειώσεις τοῦ Πικκόλου ἐν σσ. 161-287) ¹.

* * *

Ἐν κατακλείδι προσθέτω, ὅτι εἰς τὸ περὶ Πικκόλου ἄρθρον τοῦ Λεξικοῦ Ἱστορίας καὶ Γεωγραφίας τοῦ Βουτυρᾶ ἀναφέρεται καὶ ἕτερον ἔργον τοῦ Πικκόλου ὑπὸ τὸν τίτλον « Παρηγορήματα », ποιητικὴ συλλογὴ ἐκδοθεῖσα ἐν Λειψία (1839). Τοῦ βιβλίου τούτου δὲν ἀπήντησα ἄλλην μνεῖαν οὐδαμοῦ, ἢ δὲ σχετικὴ ἔρευνά μου εἰς τὰς δημοσίας βιβλιοθήκας ἀπέβη ἐπὶ ματαίῳ.

Σημειωθήτω εἰσέτι, ὅτι ὁ Πίκκολος εἶχεν ἀναγγεῖλει τὴν ἔκδοσιν τῶν Μελῶν τῆς Σαλφοῦς καὶ προεισέπραξε μάλιστα συνδρομὰς παρά τινων φιλομούσων. Ματαιωθείσης ὁμως τῆς ἐκδόσεως, ἐπεστράφησαν αἱ προκαταβολαὶ εἰς τοὺς δικαιοῦχους. Εἰς τὴν ἐν Ναυπλίῳ ἐκδιδομένην « Γενικὴν Ἐφημερίδα τῆς Ἑλλάδος » ἐδημοσιεύθη τὴν 8 Αὐγούστου 1831 (σ. 376) ἡ ἑξῆς εἰδοποίησις: « Πρὸ πολλοῦ ἐπροκηρύχθη διὰ τῆς Γενικῆς Ἐφημερίδος ἡ τύπωσις τῶν Μελῶν τῆς Σαλφοῦς, καὶ ἐπροσκαλοῦντο εἰς συνδρομὴν οἱ φιλόμουσοι. Ὁ κύριος Ν. Πίκκολος ἠναγκάσθη ἀπὸ οἰκιακὰς του ὑποθέσεις ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ Παρισίων καὶ ν' ἀναβάλῃ τὴν ἔκδοσιν. Ὅθεν ἐπέστρεψε πρὸ καιροῦ τὴν συνδρομὴν, ἣτις καὶ ἀπεδόθη ἤδη εἰς τοὺς προκαταβαλόντας. Εἰδοποιοῦνται δὲ οἱ κύριοι Ἀντώνιος Ἀλεξόπουλος, Ἰωάννης Φωτίου Μιμῆς, Σωτήριος Βαλτινὸς καὶ Γεώργιος Σκεύας νὰ διευθυνθῶσι πρὸς τὸν κύριον Γ. Χρυσίδην, συντάκτην τῆς Γενικῆς Ἐφημερίδος, διὰ νὰ λάβωσι τὴν προκαταβολὴν των, ἣτις παρακατετέθη εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ κυρίου Γ. Γενναδίου ».

Ε. Γ. ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗΣ

1. Ἐκτενὴς κρίσις περὶ τῆς ἐκδόσεως ταύτης τῶν Ποιμενικῶν τοῦ Λόγγου δημοσιεύθη εἰς τὸ περιοδ. « Πανδώρα », τόμ. 18 (1868), σσ. 420-421.